

Sähkötyksen esittely koulussa

Jukka Heikinheimo, OH2BR
oh2br@sral.fi

Olin äskettäin Järvenpään Radioamatöörikerhon, OH2AP, kerhoillassa esittelemässä Liiton nuorisoprojektia. Tämä ensimmäinen nuorisoprojektille omistettu kerhoilta poiki ensimmäisen esittelyn, joka tapahtuu Kinnarin koulussa, Järvenpäässä 26. helmikuuta. Tätä lukiessanne esittely on siis jo tapahtunut. Esittelyssä ovat apunani ainakin Olli, OH2OW, ja hänen poikansa Oiva, OH2OLK, joka käy Kinnarin koulua. Ollin ja Oivan tarjotessa esittelyä opettaja Vesa Naukkarisen vastaus oli mukavin mahdollinen: ”Tervetuloa milloin vain teille sopii!”

Miksi lähtisin esittelemään yhtään mitään?

Eikös olekin hyvä kysymys? Olet radioamatööri ja harrastukseesi tyytyväinen, niin tyytyväinen, että haluaisit kertoa siitä muillekin. Jos näin ei olisi, et lukisi tätäkään juttua otsikkoakaan pitemmälle. Jos sen sijaan olet vielä mukana, kerron sinulle, miksi minä menen mielelläni kouluun esittelemään vaikkapa sähkötystä. Sähkötyks on tässä mainittu siksi, että uskon tietäväni siitä jotakin kertomisen arvoista. Aiheen voit vaihtaa muuksi omien mieltymystesi mukaan.

Altistuin radioamatööritoiminnalle 14 vuoden iässä. Tämä on herkkä ikä ja jos siinä iässä jää koukuun johonkin, voi riippua koukussa koko loppuikänsä. Kysymys kuuluu, onko mukavaa olla koukussa radioamatööriharrastukseen, niin mukavaa, että haluat jatkaa tätä hullunhauskaa touhua siihen asti, kun vielä aivot toimivat ja ruumiissa riittää virtaa sähköttää, puhua tai näppäillä. Minun mielestäni on. Olen saanut tältä maailman parhaalta harrastukselta niin paljon upeita hetkiä, että luultavasti voin kertoa siitä niin pitkään, kuin yksikin ihminen viitsii minua kuunnella. Siksi yritänkin seurata puheitan tarkkaan, että en käy kenenkään hermoille. Puhun vähän aikaa ja pidän tauon. Kuuntelen, haluaako keskustelukumppanini esittää jonkin aihetta koskevan kysymyksen. Jos ei, en jatka. Jos esittää, jatkan taas vähän matkaa ja niin edelleen. Kysymys on vuorovaikutuksesta eli dialogista, ei jankkaavasta monologista, jolla karkotetaan ihmiset pois.

Harrastuksesta kertominen – tietyissä hienotunteisuuden asettamissa rajoissa – missä tahansa liikunkin on minun tapani lausua avoimesti suuri kiitos siitä, että olen löytänyt niin hienon harrastuksen elämäni rikastuttamaan. Haluan tarjota tätä onnenpotkua myös muille.

Tämä riittänee motivaatiosta minun osaltani. Onko sinulla motivaatiota mennä esittelemään jotakin radioamatööritoimintaan liittyvää kouluun, partiolippukuntaan, messuille tai mihin tahansa muualle, missä sinua mahdollisesti kuunnellaan? Pse lue eteenpäin.

Oman näköinen esittely

Oletetaan, että tässä vaiheessa olisit periaatteessa valmis lähtemään pitämään esittelyä kouluun. Koulu voi olla lähellä sinua, tunnet ehkä sieltä opettajakin, olet ehkä käynyt itse tuota samaista koulua. Moni asia kuitenkin askarruttaa: mistä puhuisin, miten puhuisin, mitä rekvisiittaa pitäisi olla mukana?

Nyt ollaan jo voiton puolella, koska olet henkisesti asennoitunut niin, että kyllähän minä voisin ehkä lähteä ryttämään, mutta...

Tässä pari neuvoa harkittaviksi:

- ole oma mutkaton ja mukava itsesi, älä yritä matkia muita
- pyydä Jukalta PowerPoint-pohja esityksestä ja muokkaa se haluamaasi muotoon
- ota mukaan vähintään avain ja summeri sekä kannettava tietokone – koulu varmaan antaa käyttöösi videotykin ja valkokankaan tai vastaavan (vaikkapa vain valkoisen seinän)
- esitele sähkötystä tai muuta omaa juttuasi enintään yhdelle luokalle kerrallaan, sillä mitä pienempi kuulijakunta, sitä kodikkaampaa on ja parempi kontakti kuulijoihin
- jos esittelet sähkötystä tai muuta sellaista asiaa, jossa kuulijat saattavat haluta itse kokeilla laitteiden toimintaa (esim. sähköttää tai rakennella), järjestä asiat niin, että ei heidän tarvitse odottaa vuoroaan kauan
- pyydä Liiton toimistosta esitteitä, monisteita, rullaständejä ja vanhoja Vipusia tarpeen mukaan

Kun esitys on jo ennen sen alkamista hallussa ja laitteet toimivat, esitys tuskin menee pieleen. Valmistaudu suureen tai vähäiseen kiinnostukseen ikäryhmästä riippuen. 10-vuotiaat ryntäävät riemusta kiljuen avainten kumppuun, 12-vuotiaat ryntäävät mutta eivät kilju, kun taas 14-vuotiaat eivät ryntää, hyvä jos haluavat lainkaan koskea avaimen. Lukiolaisille ei ehkä näin lapsellisen tuntuista juttuja kannata edes esitellä.

Aikuisuus voi olla joskus aika vakava juttu...

Yksinkin voi mennä esittelemään, mutta helpompaa se on yhden-kahden kaverin kanssa. Kaveri huomaa sen, mitä itse ei huomannut. Kun tavaroilla on monta kantajaa, voi paremmin keskittyä itse esitykseen eikä tarvitse hikoilla kuormien alla. Myös itse esityksen aikana voi pitää lepotauon ja antaa kaverillekin

suunvuoron. Tämä on myös hyvä tehdä siksi, että esityksestä ei tule liian monotonista. Yhden ihmisen ääntä ja olemusta kestää katsella paljon vähemmän aikaa verrattuna siihen, että puheenvuoro kiertää edelleen. Mieti miksi uutisia lukee usein kaksi ihmistä, vaikka yhdelläkin pärjäisi.

Kouluun, mutta ei väkisin

Kouluun voi tietysti päästä kävelemällä ovesta sisään ja suunnistamalla suoraan rehtorin kansliaan. Tässä on omat riskinsä enkä tarkoita vain sitä, että rehtori on tunnilla tai muuten varattu. Todellinen riski piilee siinä, että rehtori (tai fysiikan opettaja tai joku muu opettaja) saattaa kokea yllättävän ilmestymisesi tyrkyttämiseksi. Olisiko sittenkin pitänyt sopia tapaamisesta etukäteen tai tarjota esittelyä sähköpostitse tai puhelimitse? Jokainen esittelyhalukas voi oman elämäkokemuksensa pohjalta harkita toimintansa itse ja nauttia sen hedelmistä tai kärsiä sen seurauksista myös itse. Pohdiskelen tässä jutussa eri vaihtoehtoja oman viimeaikaisen kokemukseni perusteella ja tarjoan tuloksia sinun vapaaseen harkintaasi. Tarkoitukseni on auttaa sinua menettelemään oikein ja vähentämään riskiä tulla torjutuksi.

Jos olet ammatillasi opettaja, juttu on helppo – olet jo koulun seinien sisäpuolella. Jos et kuitenkaan ole opettaja, kuten todennäköistä on, mahdollisuutesi ovat seuraavat (paremmuusjärjestyksessä):

- tunnet koulun rehtorin ja/tai jonkun opettajan, ota esittely puheeksi (hyvät mahdollisuudet!)
- oma lapsesi, lapsenlapsesi, sukulaisesi jne. opiskelee koulussa, pyydä häntä puhumaan esittelystä rehtorille ja/tai omalle opettajalle (melko hyvät mahdollisuudet)
- soita (vie aikaa mutta on henkilökohtaisempi tapa, voit tulla torjutuksi ja se sattuu hieman) tai kirjoita meili rehtorille (varovainen tapa lähestyä, mutta jos vastausta ei kuulu, et tule suoraan torjutuksikaan). Tämä on helpoin tapa toimia, tuloksia tulee, jos on tullakseen.
- tarjoa esittelyä paikallisen lehden haastattelussa tai jutussa, jos päätoimittaja on niin kiinnostunut ja avulias, että tarjoaa palstatilaa (ei välttämättä kovin tehokas tapa toimia).

Yllämainittuja lähestymistapoja voi yhdistää. Esimerkiksi soitto rehtorille viikon kuluttua sähköpostin lähettämisestä voi tuottaa hyvän reaktion. ”Jaa, muistanhan minä ja miksei se voisi olla mahdollista...”

Killen, OH2CX, rakentama summerikokonaisuus on oivallinen esittelykäyttöön.

Minut on kutsuttu kouluun

Suosittelen käyntiä koulussa ennen varsinaista esittelyä. Tutustut esittelyä valvovaan opettajaan, ehkä myös joihinkin oppilaisiin. Näet esittelytilat ja voit etukäteen suunnitella tilan käytön sekä laitteiden liitännät sähköverkkoon ja toiminnan tässä tilassa.

Tule esittelyyn hyvissä ajoin ja testaa laitteiden toiminta, jotta kaikki olisi valmista, kun oppilaat saapuvat. Ole rauhallinen äläkä jännitä, sen huomaa ja se aiheuttaa kuulijoille vaivautuneen olon.

Älä ryhdy liikaa lörpöttelemään, vaan pysy mieluummin etukäteen mietityssä tekstissä. Anna kuulijoille mahdollisuus välikysymyksiin milloin vain. Muista, että he ovat pääasia, et sinä.

Lopuksi tarjoa halukkaille mahdollisuutta kokeilla omin käsin avaimen käyttöä. Opasta tarvittaessa, mutta ole virheiden korjaamisessa hienotunteinen. Näytä mallia itse ja kehu, kun on vähänkin aihetta.

Jos voit helposti järjestää näytteen siitä, miltä sähkötyt kuulostaa bandeilla, tee se. Älä kuitenkaan haukkaa liian suurta palaa, vaan tee mieluummin vähemmän, mutta hyvin.

Varaa esitteitä ja Vipusia halukkaille. Kysy, kuka haluaa opetella kunnolla sähköttämään ja kerää

yhteystiedot valmiiksi varaamaasi listaan.

Ole opettajan kanssa yhteistyössä jatkossakin. Luokkia on paljon ja kerran pidetyn esittelyn voi helposti toistaa uudelle kohderyhmälle. Anna minulle palautetta esittelysi sujumisesta ja saamastasi Liiton tuesta.

Esittelyn jälkeen alkaa koulutus

Jos esittelysi on ”kolahtanut” kuulijoihin eli mennyt perille toivotulla tavalla, työmaata riittää.

Vaihtoehtoja on useita:

- itseopiskelu netistä imuroidun ohjelman avulla
- sähkötyös- tai radioamatöörikurssin ottaminen osaksi koulun iltapäivätoimintaa
- sähkötyös- tai radioamatöörikurssin järjestäminen paikallisen kerhon tiloissa
- oppilaiden käynti asemallasi, jotta he näkevät todellista toimintaa
- oppilaiden ohjaaminen leirikouluun, jossa opetetaan myös sähkötyöstä ja annetaan eväät radioamatöörin pätevyystutkinnon suorittamiseen.

Elmeröinti on pitkäaikainen ystävyysuhde

Nuori tulokas on aluksi epävarma taidoistaan. Laitteiden ja antennien valinta ja hankkiminen arveluttaa, kun tiedot ovat vielä kovin hatarat ja käytettävissä olevat varat tulisi kohdentaa oikein. Älä missään tapauksessa käytä nuorta hyväksesi ja myy hänelle vanhoja romppeitasi nykyriintaan, hän saa sen kuitenkin joskus selville.

Kynnys tulla ääneen on korkea, ilman elmeriä siitä ei ehkä tule mitään. Ole sinä nuorelle se ymmärtäväinen ja luotettava Elmeri, jonka hän toivoo vanhemmista harrastustovereista löytävänsä.

Muista että kerran sinäkin olit nuori ja odotit aikuiselta ymmärtämystä ja kannustusta. Älä petä nuoren toivoa. Pidä häneen yhteyttä ja kuuntele, mitä nuori haluaa sanoa.

Timo, OH1TH, on rakentanut näppärän pienet summerit, jotka kulkevat kätevästi mukana. Toisessa niistä käytetään avaimen sijasta hiirtä.

Emme ole yksin

SRAL tekee arvokasta nuorisotyötä yhdessä muiden nuorisojärjestöjen kanssa. Neuvotteluista Suomen Partiolaisten kanssa on sovittu. Partiolaisia on Suomessa noin 70.000 ja he ovat jo valmiiksi aktiivisia. Työmaamme on maanlaajuinen ja kaikkien harrastuksemme tulevaisuudesta kiinnostuneiden osallistuminen mahdollisuuksiensa puitteissa on erittäin tärkeää.

Opetusministeriön nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet seuraavat avustuksia saavien järjestöjen toimintaa.

Tähän joukkoon kuuluu myös SRAL. Toiminnan seuranta tapahtuu muun muassa Radioamatööri-lehteä lukemalla. Kirjoita siis raportti esittelystä ja ota kuvia tai pyydä joku varta vasten kuvaamaan esittelyä, mikäli valvova opettaja antaa siihen luvan. Kysy lupaa etukäteen.

OPM tukee SRAL:n nuorisotoimintaa vuosittain merkittävällä panoksella, sillä virkamiehet ja opetusministeri uskovat meidän toimintaamme ja potentiaaliimme. Meillä on myös mahdollisuus anoa projektiavustusta, kun voimme antaa näyttöjä siitä, että olemme tosissamme. Menethän siis sinäkin esittelemään hyvää harrastustamme sinne, missä sinua mielenkiinnolla kuunnellaan, ja ota kaverit mukaan. Toivon, että nuorisoprojekti poikii monia tuloksellisia kerhoprojekteja kautta maan.

Anna lapselle mahdollisuus tulla radioamatööriksi!
Lahjoita sopiva summa tilille SRAL ry, Nordea 101030-72413
merkitse viestikenttään "Nuorisoprojekti"
ESLH lupa No ESLH-2007-05547/Tu-52.